

„zběhl“ k empirické sociální vědě, stavi primitivní společnosti jako instanci pro reflexi sebestředných sociálních teorií, které o sobě konstruuje západní společnost. Vyzývá nás, abychom začali brát primitivní společnosti vážně (s. 167).

Pierre Clastres se zapsal zlatým písmem do dějin západní filozofie, a i proto by se jeho dílo mělo dávat za učebnicový příklad interdisciplinarity *par excellence*. Clastres totiž svými ranými texty významným způsobem ovlivnil myšlení autorského dua Gilles Deleuze a Félix Guattari, jež zásadním způsobem promluví do filozofického diskurzu 20. století a ustavilo se jako jistý prototyp poststrukturalistického myšlení. Clastres tyto dva autory ovlivnil svými analýzami vztahu války a státního zřízení, jimž se věnovali především ve své spoluautorské prvotině *Anti-Oedipus: Kapitalismus a schizofrenie* (původně 1972). V druhé části *Kapitalismu a schizofrenie* nazvané *Tisíc plošin* (česky v roce 2011: Hermann & synové; původně 1980) Deleuze a Guattari „věnovali“ Clastresovi celou kapitolu věnovanou analýze segmentárních společností, které jsou „válečnými stroji proti státu“ (srov. zejm. kapitolu „1933: Mikropolitika a segmentarita“, resp. kapitolu „1227: Pojednání o nomádologii: válečný stroj“ v *Tisíci plošinách*), byť se zde autoři od Clastresových původních interpretací poněkud odchylují.

Archeologie násilí oprávněně patří do zlatého fondu jak etnologické, tak – prostřednictvím Deleuze a Guattariho – filozofické literatury. Čtenářům by toto dílo nemělo uniknout.

Michal Růžička (KSS FF ZČU Plzeň)

Renáta Bojničanová – *Salustio Alvarado*, LAS TRADICIONES FOLKLÓRICAS EN LA CULTURA DE LOS PUEBLOS ESLAVOS. HISTORIA – CULTURA POPULAR – ARTE – LENGUA – LITERATURA – MITOS – MEMORIA COLECTIVA – CONCIENCIA NACIONAL / FOLKLORNÍ TRADICE V KULTUŘE SLOVANSKÝCH NÁRODŮ. HISTORIE – LIDOVÁ KULTURA – UMĚNÍ – JAZYK – LITERATURA – MÝTY – KOLEKTIVNÍ PAMĚŤ – NÁRODNÍ VĚDOMÍ. *Centro de Lingüística Aplicad Atenea. Madrid 2010, 266 s.–*

Na této publikaci se podíleli odborníci z pěti slovanských zemí a ze Španělska, kteří působí v sedmi různých vědeckých institucích. Většina příspěvků, ne však všechny, zazněla na Mezinárodním semináři univerzity Complutense *Folklor a literatura slovanských národů*, který se konal na fakultě filologie univerzity Complutense ve španělském Madridu 3. a 4. dubna 2008. Byl pořádán u příležitosti tří významných výročí slovenské folkloristiky: 180. výročí narození velkého sběratele lidové slovesnosti a slavného slovenského folkloristy 19. století Pavola Dobšinského (1828–1885) – 150. výročí prvního vydání jeho sbírky *Slovenské pověsti* – osmdesátileté jubileum významné slovenské folkloristky PhDr. Viery Gašparikové, DrSc., již je tento svazek věnován.

Knihy je rozdělena do pěti kapitol. První se zabývá *Folklorem a tradicemi ve slovenské kultuře*; Viera Gašpariková zde má dva příspěvky: *Pověsti Pavola Dobšinského v kontextu jeho doby a v současnosti* a *Lidové tradice spojené se zbojníky a jejich mezinárodním kontextem*. Renáta Bojničanová, editorka a koordinátorka publikace, pojednává o *Zbojnictví v historii, v ústní tradici*

a ve slovenské a katalánské literatuře. Gabriela Kiliánová píše o *Devíně – místu paměti tří národů*. Hana Hlôšková si zvolila téma *Slavista Frank Wollman a výzkum v oblasti slovenské lidové prózy v meziválečném období*. Valeria Kovachova Rivera de Rosales pojednává o *Slovenské ústní tradici a literatuře*, Joanna Goszczyńska o *Folklorních inspiracích v poezii Mesiášských Židů na Slovensku* a Eva Krekovičová o *Politických změnách a jejich odrazu v jazyce politiků a ve folkloru: příklad Slovenska po roce 1989 a 1993*.

Ve druhé kapitole pod názvem *Folklorní tradice v české kultuře* si Jana Pospíšilová zvolila téma *Dětský folklor a česká folkloristika*. Pod pojmem dětský folklor autorka rozumí ústní, hudební, taneční a divadelní projevy u dětí předškolního a školního věku. Zabývá se také rozdílem „folkloru pro děti“ (např. ukolébavky) a „dětského folkloru“ (písničky, nápěvky, pořekadla, hádanky) a vzájemným propojením těchto dvou kategorií.

Třetí kapitola je věnována *Folklorní tradici v polské kultuře*. Magdalena Świątek vysvětluje *Začátky polského státu podle lidových pověstí* a José Ignacio López Fernández hovoří o *Polské ústní tradici u Galla Anonyma*.

Čtvrtá kapitola mapuje *Folklorní tradice v bulharské kultuře*. Například Salustio Alvarado přináší *Reminiscence Almogavarů v kolektivní paměti Bulharů*, Maya Ionova píše o *Folklorních elementech v dílech „Slavia Orthodoxa“*, Javier Juez Gálvez o *Folkloru a počátcích nové bulharské literatury*, Tania Dimitrova Láleva o *Pří-slovích jako zdroji lingvistické a sociální informace*.

Poslední kapitola je zaměřena na *Folklorní tradice v ruské kultuře*. Svetlana

Maliavina zvolila téma *Magie zázračné pověsti*, Aida Fernández Bueno *Témata a osobnosti ruské literatury: od prototypu k fikci*.

Průkopníky v oblasti folkloru slovanských národů působících ve Španělsku jsou Larisa V. Sokolova a Rafael Guzmán Tirado z univerzity v Granadě; v roce 2003 vydali *Folklor slovanských národů*, kde se zaměřují na hlavní druhy slovanské lidové slovesnosti.

Autoři myšlenky předkládané publikace a její editoři, Renáta Bojničanová a Salustio Alvarado, však analyzují problematiku i z jiné perspektivy. Je to pohled interdisciplinární, který spočívá ve spojení a porovnání dvou fenoménů – ústní literatury a „vzdělané“ literatury, folkloru a „vysoké“ kultury, pověr a jazyka atd. Tento způsob nahlížení na problematiku folkloru vyústil v pestrobarevný obraz nejrůznějších kulturních projevů u slovanských národů a potvrdil, že folklorní prvek hraje velmi významnou roli při utváření kulturní identity, a tedy také identity národa.

Alena Simbartlová (FSS MU Brno)

Michał Mokrzan, TROPY, FIGURY, PER-SWAZJE. RETORYKA A POZNANIE W ANTROPOLOGII. Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Katedra etnologii i antropologii kulturowej, Wrocław 2010, 288 s. –

Podle slov samotného autora dílo zapadá či přináší k trendu v humanitních vědách, jenž je kvalifikovatelný jako „rhetorical turn“ (Richard Rorty) nebo jako „rhetorical